

Читалище

съвременно

брой 50, октомври 2012

МЕСЕЧНО ИЗДАНИЕ НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „Д-Р ПЕТЪР БЕРОН – 1926 Г.“

ДОСТОЕН ТВОРЧЕСКИ ЮБИЛЕЙ

УМНИ ОТВЕТИ

Платона попита един
Какво добро да ти
спора? А той отбеляза:
Ако познаеш кой-то зло
на мене, да ми го кажеш.

Мудрият Bösen Bude
едноко забвенията, чи
си скори и му рече: Не
зная, да ти тебе си случи
кой-то зло, или другому
кой-то добро.

Физику думаше Ди-
мостен: Ще ти убият
атомните, ако си
разбегнеш. Тък той му
отбеляза: А тебе, ако си
свещен.

Философу Анаксару
си присмиваше един,
чи е скитник, сирен
Варбар, а той му рече:
Мене засрабля ко-
ето отечество, а ти
засрабляваш тбюето.

Алгебрист попитаха:
Защо Бохришме не
адрат при учениите ами
учениите при Бохришме?
Учениите знаят що им
треба, от тш не зна-
ет, от шо се лишеит
(шо им лихтв).

Из четиринадесет раз-
лици с различни по-
чеша, собор от Петър
Х. Берон да бохри-
ските разликни, собор-
ните дати „Рибен буквар“
от Петър Берон, 1926 г.

75 години Женски хор „Христина Морфова“

На стр. 3-4

Вестник „Съременно читалище“ издава своя **50-ти** брой

Валери ПЕТРОВ

ЕДНА КНИГА

На младост чел съм я, но ето днес,
свърка я на полицата случайно,
разборих я почти без интерес
и в миг открях богатството ѝ тайно.

Със смес от сирби и радост я чета
на попрището жизнено към края
за майко да си иза от света,
без нещо много ценно са узнал!

ЖИВОТО СЛОВО

Петко ТОТЕВ

Преди няколко години, на Врбици
търсехме шрифт за главата на вестника
„Съременно читалище“. Специалисти
Коско Чернев с невероятно търпение из-
дирваха в компютъра най-полюхо при-
близено до изгледа на основателите на
вестника, Триваваха да се намерят букви,
които да бъдат синто на ръкописа и пе-
чатарската техника. Задача непосилна, но
име й послужил цел ден. Елена Алекова
и Светла Славеева с изненада разбраха,
че могат да последват търпението на
оператора.

Спомним си това начало не заради
мемоаристични намерения, а за да се осъ-
знае, че търсенето на живото слово са
изначални, продължават непрекъснато и
никога не ще престанат.

Народно читалище „Д-р Петър Берон –
1926 г.“ издава вестник „Съременно
читалище“. В това изречение има живот,
има съвременност, има бъдеще, понеже
има нетопанна основа. Д-р Петър Берон
е автор на знаменития Рибен буквар.
По всичко изглежда, че букварът ще ни
бъде все по-необходим при стремително
растващата търчина, вторична, функци-
онална и каква ли още не неграмотност

привеже по-съвършени комуникационни
технологии. Всички нарастващи необходи-
мости да се пазят грамотността и жи-
вото слово започват съдър от букваря на
проницателния колелце. Той е едновременно
загряжен както за албурарчетата, така
и за техните родители, които също се
нуждаят от полезни съвети и поучения.
Препечатания във вестника „Съременно
читалище“ вече в 50 броя подред, те имат
неизменен успех и някои досега не е у-
спели д-р Петър Берон в назидателност
и нравственост.

Ако се хвърли поглед върху 50-те
броя на вестник „Съременно читалище“,
видната прави впечатление развитието,
целенасоченото усилие да се постигне
важност на писменото и звучащото
слово. Така изданието на едно българско
читалище попада в галерия на общи-
ествено-информационна гротина в събрании за
словото времена. Човекът, който от най-
ранна възраст е прикован към екрана,
монитора, към всякакви видеотехники,
натрупва подсъзнателно огромна тегла
към живото обаяние, произнесено
слово, членоразделната реч.

На стр. 6

ЗАГЛЕДАХ СЕ В ПОТОКА БИСТЪР...

Надежда ЗАХАРИЕВА

Искан да избягам, да се скрия
в някой тилпийски пушицак.
С двестена роса да се измия,
с белия аромат да се потия,
вземам да полегна в люлка-злак.

И да гледам, гледам ненаситно
сивото, бездъното мебе,
чак додето там духът ми лутне,
а земята, с устни в мене впити,
ще въздыгне и ме прибере.

Какво ме води в тая пустаща,
в ой тая свят без грим, без лустро,
свят груб, реален, нелуричен,
свят нешлифован и първичен,
населен със смиренни хора,
които с Бог и цар не спорят
и с бабини и слоговити крошки
вярват към своите умиралци?
В смиреността си безпобедна,
от мен не са ли по-свободни?
Дали от кратката им участ
не идвам нещо да науча?

По пътеката – нискоя.
Нито жар, ни човек.
Всичко в мен е нашрек
и „Назад!“ всичко вика.

Ала птица подхвъркна
и разсъни дена,
ала бе сапелина
и страхът ми замъкна.

Загледах се в потока бистър
и само с поглед го помолех
сяс струите си да промисли
авечите ми подмолки.

Разбра малбата митопакът
и в мен нахлу да чисти мрака.
Но почерня така жестоко,
че милостиво го изплаках.

Внезапен вятър с тък от лъч
в листока гъст засвири.
И се повнех птичка глн
над дивите баири.
Изви гласа си и шурец
в зеления арестар.
И в миг забравих, че подлец
ме бе нарекъл „сестро“.
И в миг забравих, че злобар
във злоба ме упрека.
Почувствах се като в оттар –
от въздуха по-лека.

С часове подслушах тишината.
И дълбоко в моята душа
мъдрота и тайна завука:
ако искам отсега нататък
някой да ме чуе – да мълча.

Да бъде сличчево и тихо.
В прака да се върват псета.
Петли за нещо да подвикват.
В тревата да жужат шурчета.
Овие да пълзят по баира
като левици буболечки.
Самотно да стърчи пастърът,
забоден в бялата пътека.
Да се запобят с облак-схитник
мечтаещите ми земци.
И като дъжд метеоритен
край мене да се стрелкат птици.
Душата ми през всяка поря
на тилота да се излива.
Да се разтвори във простора.
И да забравя, че съм жива.

За нещо мой ме е проклеп
орисник пролетен –
заверявам се като в хотел
в дома си собствен.
Отникъде пристигам тук,
нош-даде престивам,
посвятивам нещо ден и друг
и... си отивам.
Къде? Не знам и аз сама.
И уж съм цяла,
а пък не съм си у дома
и в моято тяло.

„Животът мост е, премини,
но дом не строи върху мост!“
Надсмивах се на младини
на тези мъдри думи.

Не им разбирах мъдростта,
макар че е окаяна.
Строих. И днес се смея тя
в душата ми бездомна.

Дали затуй, защото
не се стремях към нищо,
обита ме животът
с добро и зло и излъхък,
безкрайно изумлен, че
аз падах, без да лая,
и плаках, без да кленя,
и страдах, без да мразя.

Стигнах зоната на болките.
Ужас стисна ме за гушата.
На душата моя подката
възбуди не ще да слуша.
Носи се неуправляема
всё нататък, все към протакта
тесен между окаяните
на Сърцата и на Живота.
За какво да хващам руля?
За какво да пускам котвата?
Тайна още неразбулена
ще ме върне тук отново.

Отвяд хахлиби и клеветки,
отвяд примиряи и ежби,
отвяд сплетни и суети,
отвяд покори и надежди,
отвяд стремления и страх,
отвяд ласкаелство и завист,
благоразумно основах
в мен моя собствена държава.
Додеко страстите отвяд
стените мои се боричкат,
в покои живеят там светът
с мен – цар и поданик единички.

Всичко съм и нищо съм в едно.
Ред и хаос. Свършек и начало.
Плод и червей. Пляха и зарна.
Фарс и драма. Тост – дух и тяло.

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „Д-Р ПЕТЪР БЕРОН · 1926 Г.“

ИМА УДОВОЛСТВИЕТО
ДА ВИ ПОКАЖИ НА
ПОРЕДНОТО ИЗДАНИЕ НА

Литературна Гостоприемница

ПРЕДСТАВЯ:
“ГОРЧИВИЯТ ВКУС
НА ЖИВОТА”

ЛИРИКА ОТ
НАДЕЖДА
ЗАХАРИЕВА

С УЧАСТИЕТО НА:
ИВАН ЖЕКОВ · ПИАНО

ДАТА:
24.10.2012г.
ЧАС:
18.00
ПРОСВЕТНА
ЗАЛА

02/952 25 78 бул. „Витоша“ № 109, кв. „Иван Вазов“

75 години Женски хор „Христина Морфова“

ДОСТОЕН ТВОРЧЕСКИ ЮБИЛЕЙ

Проф. Емил ЯНЕВ, главен художествен ръководител на хор „Христина Морфова“

На 30 май, в зала 6 на ИДК, хор „Христина Морфова“ реализира концерт-спектакъл, с който отрази 75-годишнината от своето създаване.

На 1 юни 1936 г. при автомобилна катастрофа край Пирдоп, на 49-годишна възраст загива прочутата българска оперна певица Христина Морфова, наречена „българскиа славеи“. От разказите на оживилите й спътници се разбира, че в момента на трагичното събитие, тя е била права в открития автомобил и е пеела „Мила Родино“...

Неочакваната новина потресла обществеността в страната и след гражданското погребение сред почитателите на певческото й изкуство в София се зароди идеята да се сформира хор, който да стане нейният вечно жив паметник, прославящ името ѝ. Така на 1 октомври същата година се създава Женски хор „Христина Морфова“, който оттогава до днес вече 75 години неотклонно и достойно изпълнява заветите на своята патронка.

Основателите на хора са били почитатели на изкуството на прочутата певица и нейни ученици. Те са били омаломислени от изкуството на „българскиа славеи“ и са приемали участието си в хора като продължение на своето духовно образование с него.

По своята душевна нагласа, днешните участници в хора изцяло кореспондират с основателите. Разбира се, използването на сравнение се пречува през призмата на времето, в което живеем. Това са хора с различни професии, възрасти, образование и семейно положение, обединени от любовта си към музиката и специално към пеенето. Не бива да се забравя, че това е непрофесионален (по своя статус) музикален състав, в който витает нескриятелен стремеж за докосване до върховете духовни човешки послания, далеч от огрубяването на комерсиализма.

За тях участието в състава не е само задоволяване на никаква лична вътрешна необходимост за духовно общуване и релаксация, а и средство за социално образование помежду си и с обществото, използвайки средствата на музиката.

Интересна е констатацията, която неперестанно се повтаря през годините – при идването си на релетиция след тежкия работен ден, умората е изписана по лицата на хористките, а след нея си отиват освенени, с повишен тонус и настроение, оставили неизвиримите негативни зад гърба си и с оптимизъм отправили взор към житейските позитивни. И още един поразителен факт – има участници, които са спели десетки години от живота си, с тези на хора. В този контекст ще спомена две имена – на Евадския Котева, която активно участва в неговата творческа дейност 50 години (!) и на Заруки Османян, която постъпва в редиците на 16-годишна възраст и вече успешно има „рекорди“ на Евадския Котева! В непрофесионалните художествени системи не съществува понятието „трудова дисциплина“, а понятието „съзнателна дисциплина“, с повишено чувство за личната отговорност към общото дело! Затова съм убеден, че бъдещето на България ще бъде гарантирано от такива хора, а не от тези, за които „дясно е шоу!“

Успешите на всеки артистичен състав са плод на два основни фактора – ръководителя и изпълнителите.

Освен диригент хорът е имал и действащо хорово ръководство, избрано от средите на хористките. Интересен факт е, че неговия председател са били винаги висококултурни личности като писателите Мара Кинкел и Мечарова, Анна Зимова, Геновева Димитрова, Лилия Иванова и н.с. Николлина Кръстева, както и сегашната председателка Любов Карапелтнева-Бочинова. С изключение на първите три, останалите са

участвали и в редовата художествена работа на състава.

Без да се подценява приносът на асинхронните председатели за просперитета на хора, специално трябва да се подчертае дейността на покойната вече дългогодишна председателка Геновева Димитрова, която заема и изпълнява с високо чувство за отговорност тази обществена длъжност в един от най-трудните периоди в живота на хора през 50-те години на миналия век. Тя не само успява да сплоти състава, но и иницира поставянето на паметник на покойното място на патронката, изработването на който е заплатено със средства, събрани от хористките, както и редица други организационно-художествени начинания, сред които е и първото загранично турне на състава в Чехословакия през 1960 г.

Първият диригент на хор „Христина Морфова“ е Тодор Хаджиев. Той е и първият българин диригент на Софийската опера. Под неговото ръководство на 23 декември 1936 г. е осъществена и първата публична изjava на хора, три месеца след създаването му, съвместно с мъжкия хор „Кавал“. Поради големата си служебна заетост в операта следващата година Тодор Хаджиев „предва щафетата“ на проф. Людмила Прокопова – най-близката приятелка и творческа сътрудница на Христина Морфова. Тя ръководи състава 20 години, след което през 1957 г. той се оглавява от млада, но вече получила международно признание на VII световен фестивал на младежта и студентите в Москва (1956 г.) диригентка Лилия Галева. Тя е начело на състава 46 години и с нейното име са свързани най-значимите артистични успехи на хора, които имат приносен характер не само за националното, а и за европейското хорово изкуство. Като говоря за нея, аз се абстрахирам от обстоятелството, че тя беше

моя съпруга, защото се основавам само на известни обществени факти, които понастоящем са поздравени или умалени премялчавани от някои. Ще спомена някои от тях:

Първата международна награда, спечелена през 1955 г. на авторитетния хоров конкурс в Ланглен, Великобритания, която донася за първи път на България такова високо призово отличие, открило пътя на българското хорово изкуство към европейските конкурси, фестивали и концертни подумки.

Активизиране на концертните изяви на хора в страната и в чужбина, поради което той получава заслужено определение „най-добър дипломатически представител на България“.

Поставянето в центъра на интерпретационните търсения, творчеството на българските и най-видните съвременни чуждестранни композитори, което изиграва важна роля за обновяването и осъвременяването на репертоара на българското хорово изкуство и се превръща в неговата „печелива монета“.

Следдипломирането си в Музикалната академия и поемането ръководството на хор „Христина Морфова“, през 1960 г. Лилия Галева става асистентка на своя учител проф. Георги Димитров. Въз основа на творческите и педагогическите си успехи в следващите години последователно става преподавател, доцент и професор. Важно, дори бих казал много важно място в нейния живот заемат хора „Христина Морфова“ и студентите, които освен български бива още гърци, поляци, виеатнци, монголци и от други националности. Всички те бива нейните „дечи“ и тя се грижеше майчински за тях, за тяхното артистично развитие и диригентска реализация. Убеден съм, че те са й благодарни за това „покуничество“.

Норматив

Пловдив, 2008 г.

Виена, 2010 г.

ДОСТОЕН ТВОРЧЕСКИ ЮБИЛЕЙ

Проф. Емил ЯНЕВ, главен художествен ръководител на хор „Христина Морфова“

Стр. 13

В своите високи артистични стремежи Лилия Голева беше активно подпомагана от своите художествени сътрудници:

Пикантите: Евстати Стефанов, Мария Витанова, Илина Тодорова, Христо Христов, Тана Никлева;

Вокалните педагози: проф. Илка Попова и доц. Людмила Хаджиева;

Хормайсторите: Люба Пешева, Венеция Караманова, Елианка Михайлова и Тана Никлева.

Това беше истински творчески екип, в който всеки – според своята компетентност – свободно правеше предложения, понеже Лилия Голева много ценеше тяхното мнение, а себе си считаше за „primus inter pares“ (първ между равни).

Днес, продължавайки създаването от Лилия Голева, закономерно диригент на хора е Тана Никлева-Владева, която беше нейна студентка, а от 20 години и сътрудничка в работата ѝ в хора.

Основните проблеми на хор „Христина Морфова“ до 1945 г. са свързани с обезпечаването на нормални условия за осъществяване на религиозния процес. След това, благодарение на председателката Анна Займова – поради сродността в целите и задачите на двете структури, хорът се свързва с читалищното дело и преминава под егидата на Народно читалище „Ген. Владимир Займов“. С течение на времето, с разрастване дейността на хора и огромната база на читалището това налага през 1971 г. той да премине

към читалище „Д-р Петър Берон – 1926 г.“, където условията за работа са несравними.

Вече 40 години Женски хор „Христина Морфова“ е неделима част от богатата комплексна дейност на този център за просвета и култура, създаден през 1926 г. от гражданското общество в София, който служи за пример на много сродни институции. Ние високо оценяваме грижите, полагани от неговото настоятелство, които са важна предпоставка за постигнатото на високите художествени резултати в изкуството на хора.

Подготовката за достойното отбелязване на 75-годишнината на Женски хор „Христина Морфова“, това важно в неговата история събитие, се осъществи с много ентузиазъм от

всички участващи в него. Осигурявайки няколко месеца художественото, хоровото и читалищното ръководство изработихме проекта за честването. Той включваше три тематични блока – песни, установили се трайно в неговия репертоар, и танца, които са посветени на него или са изпълнявани за първи път в България: нови песни в репертоара му и видеоистория, показваща важни и интересни моменти от неговата 75-годишна история.

Основвайки се на възторженото възприемане от публиката на създадения от нас художествен продукт, считам, че творческите ни усилия са били резултатни и успешни.

Държа да подчертая, че цялата подготовка на юбилейния концерт се осъществи само със собствени на читалището и дори лични средства, тъй като не получихме никаква финансово подкрепа нито от спонсори, нито от Столична община, нито от Министерството на културата! Какво да се прави, като работим за каузата на културата, а не на субкултурата!

Юбилейен концерт-спектакъл, 30 май 2012 г. – Национален дворец на културата

Фотоархив Виктор Викторов

БИСТРО ЛИ Е НА ДУШАТА, ДУМАТА САМА СЕ ИЗГИБА

Слово за книгата „Светът не е от днес“ (драми и комедии) на Банко П. Банков за Литературна гостоприемница в НЧ „Д-р Петър Берон – 1926 г.“, 14 юни 2012 г.

Д-р Елена АЛЕКОВА

Не е тайна за никого, че Банко П. Банков е сред любимите ни съвременни български писатели. Разна литературна чиновница, възрастен си, че имаваха или поставя или дължимости наведе из етажите на писателския съюз ни дават прегривалки на литературни съдилища, отричат бесспорния му белетристичен талант. И са прави за себе си. Защото просто нямат отзива, за да го видят, да го почувстват. Трябва да има човек, който може да съзерцава, да види каквато онези, които светят за да не те слепи светлината. Защото Банко П. Банков е стократно талант.

Така вечер за банде представен сборник му с драми и комедии „Светът не е от днес“, издаден във връзка с неговото 75-годишнина. Веднага долових ужаса на литературните чиновници. „Този път е издал книгата“! Литературните чиновници се плашат, когато писателите издават книга. Те се плашат от книгата. По това че ги разпознават. Защото и те пишат книги. И те са, божие, писатели. Но нещата писатели. Защото книгата писатели се страхуват от книгата. Книгата ги плаши. Собствената им – защото в нея писателите излизат бездари. А чуждата – защото те не могат да понесат, да приемат, да признаят онези у другите, които на тях не е плашал.

За първи път аз се опитах за сборник с песни и въобще за драматургично произведение. Затова ще помисля тук за съвременност. И за предпродуциране на произведението на Банко П. Банков, че поддържа от гледна точка не това, че са предизвикани за сцена, или на самата им стилистична реализация, а на художествено, на текста.

Път са писателите, които Банко П. Банков е включил в новата си книга: три драми („Кой ще дочака изгрева“, „Чудото по Димитровград“ и „Читровски барон“) и две комедии („Големият надгробник“ и „Пазарен прекоп“). От експресистичен биографичен начин на който става разказването, от нечуждото му намерение да излезе „всичко“ още три пиеса („Отпад тропици“, „Последен шаван“ и „Дурдее свирел“). Аз бих го посветил: „А защо, Банко, не те издаде заедно с тези, които, както ти самият казваш, са, добили си единични или групови популярности в своите епохи“? Като, ако не е така, трябва да ги издаде!

Разбира се, това не е въпрос, а само риторичен въпрос. Щом не те е издал, значи това е сметка за тебе.

Във всякакви думи всички от писателите автори ни запознава с толкова силен на сабя, които дачи не е заедно. Добра дата, отбелязва, не най-малко прилича за текуча забавна реализация на сцената е от политически характер. Трябва да по-познава добре белетристката на Банко П. Банков, за да разбира и пригледна неговите драматургични текстове. Поне така видях да нещата. Неговите пиеси не крият каквато да е опасност за политическата система днес и след 10 години 1981 г., нито си съществителен в себе си енергия, която не вършила обществено прет и след тази дата. Те просто стилистично. Стилистично се радва при сблъсък между очакването и реалността. Какво по-интересно няма предвид?

Въстанието на братята Асен и Петър, падането на България под турско робство, Читровският въстание от 1888 година... Това са историческите теми, които Банко П. Банков третира в своите драматургии.

Какво е очакването на читателя/зрителя и на всички онези, от които зависи съдбата на дара на писателя? Очакването е да бъдат изверени на преден план монументални характеристики. Ако ще са цари, да са цари!... Ако ще са бивали отроци на папата под турско робство, то трябва да е поне Крали Марко и синът Шарошлия!... Ако ще е въстание от времето на Османската империя, то трябва да е по-често, не по-малко бавно-важата. Думите, постъпките, въобще всичко в драматургичния герой и около него трябва да е героично, да новина в очите си на читателя/зрителя.

Каква е реалността, т.е. какво Банко П. Банков представя като текст на читателя/зрителя и на всички онези, от които зависи съдбата на дара на писателя? В „Чудото по Димитровград“ Асен и Петър са представени като... достижат на конте за императорския дъщеря в живота на своя страна и ковар. В „Кой ще дочака изгрева“ са показани обикновено български семейства – и синка от окаяната тук няма. В предговора авторът дава отсечна характеристика на асена от разказите в тази пиеса образи и така ще разберем дали от прочитане да се очаква под турско робство:

„Второнедельно село в миналото, което аз по-късно ще дам първо името. Дългително е да използвам митомето време за изтрояло облати. Приспособилителите ще се откаже от ролята си в роля. Производителите ще забележе в чужбина, за да отнемат новото имане, и също ще забравят, и дори след поколения, роля е злая.“

Има ли некаро героично-хуман или некаро мажорно трагично? Не... Има човешка трагедия, но тя е много повече вина драма, не носи характера на национална трагедия, казано безспорно е падането на България под турско робство.

В „Читровски барон“ на преден план е изведена рискованата дейност, най-често примера (по законите на нейното естество), на епископа Петър Парчевич, извършил почти невъзможна за времето си дипломатическа съавка сред християнските владетели на Европа, за да ги обедини за война срещу митомето на османците, които водят с въстание отворе би могла да доведе до въстание на българската държава и разпореждане на земя.

В това аспект разказването мого очакване и реалност е твърде близко, почти нерасходно. И въпреки мен твърде това е протипичен път за съвременна реализация на Банко Банковите пиеси.

На всички отпоре при него дори странните, второстепенните персонажи са изобразени в светлина, което също дават надгробни очаквания на читателя/зрителя и на всички онези, от които зависи съдбата на дара на писателя.

В „Чудото по Димитровград“ на преден план са изведени властните жени на братята Асен и Петър, както и любовта на сестра им Златочка към зоргара Нимфа. Във финалните сцени на „Кой ще дочака изгрева“ се измислят с държата си сепи-

нит Стойко Балева и жена му Трояна. В „Читровски барон“ европейските владетели са показани и не съвсем достойни отпоре, а служители на титомето първено продамничество правят опасение за нестабилност на устоите, на почвата, на която раздолобят българин би искал да стъпи, за да постигне желаното.

Важно на мен ми беше интересно как перфектният герой белетрист Банко П. Банков с твърде забележимо личностно присъствие в разказите си, ще се справи с предизвикателствата на драматургичния жанр, в който съвсем авторитетен е следен до една кола режисур. Защото според мен магическото излизане на Банко П. Банков в пиесите, че той фактически е главен герой на всичките си повестования, независимо дали говорят първо или от трето лице. А драматургията няма възможност за магическото излизане и отпоре, „глутени слове“ и т. н. Героите обхващат едно към едно, в първо лице – нека, които са много ограничават, разпорежени на силовите и емоционални наизиди, на деловите и една деловени послания, на деловите и образи, намукават се един върху друг, докато не се получи някаква необходимост издържавата сполесна мизаня, богата на деловите и пророчия.

Мисля, Банко П. Банков е успял да се справи с това почти непомисля за белетристичен талант като неговия предизвикателство. Още повече, че той нямал не разчита на първото въстание. Дори тук, в драматургичните му текстове, когато героите са поставени лице в лице със себе си и другите, те трябва излизат да са непосредствено, твърде изверени и дурно, които те произвеждат, дори тук основните външани идат не от първото диалог, не от първото стилизиране между героите, а некажките текста. И този, който не търсат вън в текста е оставан разочарован. Наслушаване от главните персонажи сцената „Забравя в политическо-сателитна комедия „Големият надгробник“ да бъде преди време отключена от сценария реализация под, предлог, че „Спиритурата е сложна, героите са многобройни и всички, подобно на автори, са амалгуни.“ Това са доводи на директора на Народния театър „Иван Вазов“ от 80-те години на миналия век.

На мен, първичното дребнотество, отпад, дребнотизацията на героите, отпад страничните на приглед поски, аналото драматургичното действие поела, отпад времевите рамки... много ряд и мощно Банко П. Банков изведи своите основни външани. Самият той ги е формулирал в предговора на книгата с думи за всяка една от пиесите.

В „Чудото по Димитровград“ най-малко се различава вътрешно как човек е в състояние да се откаже от осигурено си дуроване, за да търси осъществяване на лични амбиции, като жертва онези си, за да постигне обществено предизвикателство... Според Банко П. Банков братята Асен и Петър „спомогат до съмисляване на първото си дур покоряването човешките следи с олимпийско бие право.“

Изведете, които автори външана чрез драмата за падането на България под турс-

„Кой ще дочака изгрева“, са парадоксални, некаж неочаквани:

„Дилематичен избор в мига би в пътята на избор, в събитията на безмислен народ, в неговото измичане, окаяно измичане. Целният избор, преминава корените.“

Интересно, че пиесата „Читровски барон“, написана през 80-те години на миналия век, спора с тенденциите, характерни за деловите отпоре:

„Дор е отпоре до документите за Читровският въстание – пише Банко П. Банков, – оня, който е разпорежен оригиналните послания на Парчевич и доведен до излизане излизане, в които отпоре правдовете, сполеснати стрелни, които не ги дур на излизане на излизане на излизане, не може да не се амалгуни от сам пръв излизане на исторически кондити за земия, да предпоставят пиесата правдата като мизаня с присъствие или съществително. Нена първо до прочитане Парчевич.“

Дори комедията на Банко П. Банков надгробни арметите и некажките дребнотизация и носит своите високи послания. За „Големият надгробник“ това е прозвучането, че раздирателната пиеса е между Изтока и Запада, изтъняната цивилизационно и дивите балкански насили, между богатството и бедността, а между понасянето.

„Ако би ли до излизане със свет, първо окаян с моралите на стария. Младите са онези, които ще измислят арметите, през които ще протекат или следващи дур, в следващото неговостество.“

Или за филма „Пазарен прекоп“:

„Трайна житейска дуреловителност носи не разпорежата, а сполеснителност.“

Не бих искал да задрям в проблемната на пиесата „Въстание“, че Банко П. Банков ели свършил с кой съвременното продамничество, което драматургичният жанр поставя пред белетриста. А се свършил спорите, защото дурата му е честа. Това и подпират зоргара Нимфа пред Златочката и Хариса:

„Колето сема четката не иде отпоре. Билор е не дурите ти, четката сема се твоя.“

Не бих преферирам думите му: „Колето сема първо не иде отпоре. Билор ли е на дурата, дурата сема се излизане.“

А дурата на Банко П. Банков е бистра и ясна. Некажата. Запаса и некажките дурите, които реди, са по излизане отпоре, свие. Затова прозвуча му за живота светят с онези некажките светлина, които стриска некажките, помнящите си на бездарието.

Вестник „Съвременно читалище“ издава своя

50-ти брой

ЖИВОТО СЛОВО

Петко TOTEB

От пр. 1

Литературна гостоприемница, основан акцент във всеки брой на вестника, поднася текстове, които вече са прозвучали или ще прозвучат в салони на читалището. Вижда се с просто око как четенето и слушането се привличат с особено сила – сила пощенскооративна. Вижда се как хората на перото не само се чувстват взаимно, но са и все по-жадни да се чуят, да се радват как звучи словото им сред колегите,

сред млади и стари посетители на литературните четения.

Продължителна връзка на писаното и звучащото слово расте и нова форма. Никой от тях вече изненада гостите на литературните срещи. Така например при последното представяне на нова книга на банкю П. Банков прозвуча диалог между автора и авторите Станка Калчева и Вели Чаушев. Артистите оживиха сипрична писма на автора, а той „изигра“ роли, които

трудно може да се определи в пространството между конференсиите, коментарите и опонента. Водещата Надежда Захариева и представящата Елена Алексиева под въздействието на новостта забравиха своите функции и започнаха да се смеят с пътен глас заедно със залата.

Несъмнено бъдещите броеве на вестника ще носят все нови изненади, ще отразяват, както и досега, всички дейности под стрижката на Народно читалище „Д-р Петър Берон – 1926 г.“. Когато създадем изгледи на користе, солисти и делски групи, възпитани в читалището, прието е въздействието на поета диктор, разбираемо на занайца българският реч. В първоприказката за словото прозвуча цялата дейност на читалището.

Така е било, така е и така ще бъде!

ДА ОКУЖАВА
МЛАДИ И СТАРИ

Найден ВЪЛЧЕВ

Майката на Димитър Талев казва, че нейното димне „вещири си чила“.

Къде „чила“, и кой е тървата дува – „чила“ или „читалащи“? – не знам, но и двете са пълни с духовност, с добротата, със светлина.

Народно читалище „Д-р Петър Берон – 1926 г.“ сред многостранната си просветелска дейност издава и свой месечен вестник, който стига до брой 50.

Да му бъде честта празникът и той все тъй да окуражава млади и стари „книже да четат и тъй добро да ги споделят“!

НАПИСАНОТО ОСТАВА

Надежда ЗАХАРИЕВА

Имаме чувство, че не е изминало много време от мига, в който излезе първият брой на „Съвременно читалище“, а на бил свет вече се появява петдесетият му брой! Понякога тежешето на вестника и няма как да не си кажа много нудно и без опити, колко преди векове е изрели мислител: „Душите отиват, написаното остава.“

Петдесетте броя на вестника, издаван от НЧ „Д-р Петър Берон – 1926 г.“ са не само свидетелство за богата духовност, която читалището развива дораз и извън границите на родната си, но и в негова памет!

От душа и сърце честите поздравителни брой на „Съвременно читалище“ и пожелавания на неговия издател – НЧ „Д-р Петър Берон – 1926 г.“ все така да изпълнява своята мисия на духовно свързване за малки и големи.

ОГНИЩЕ НА ДУХОВНОСТ

Драгомир ШОПОВ

Заслужава внимание и уважение това, което възраст Народно читалище „Д-р Петър Берон – 1926 г.“. Всеки запознат с неговата многостранна и ползана дейност ще отбележи дълголетно на това културно огнище, чиято светлина озарява душите на интелигентните хора. В десетгодишното броеве на вестника те намират в читалището неща, което все повече им липсва – срещи с известни поети и белетристи, които пасивно принасят Литературна гостоприемница, концерти под наименованието „Нова българска музика“, проваля, посещения на Международния ден на нигрита изложби на ученици от „Школата по изобразително изкуство“.

Специално внимание заслужава и талантливо осъществяваното насери „Литературен мост София-Загреб“, както и операциите „Салони на изкуствата“.

Словенската малка част от широката диалог на читалищната дейност, която много професионално намира отражение и във „Съвременно читалище“, който излиза всеки месец, от него вече има 50 броя. Вестникът на читалището е много добро композитор, с хубав печат, на хубава хартия, с добър шрифт и материали, а материалите се отплатят със зряне и част български език.

Нека не звучи превулгено твърдението, че издаването на такъв вестник е един културен подвиг в условията на недостиг и на несвързана криза. Изцяло посетите на изкуството, той внася своя забеле-

жителен принос в стремежа духовното да печели все повече приятели и почитатели.

Нека колективът на читалището и редакционният екип да продължават по пътя, който са поели с чувството на дълг към доброто, към красивото, към националното.

ДУХОВНОСТТА НА БЪЛГАРИЯ
НЯМА ДА ЗАГИНЕ

Донка ПЕТРУНОВА

У нас става модерно да се мислят и отгича всички. Когато никой започне да окужава духовността на България, неминуемо се очаква за Народно читалище „Д-р Петър Берон – 1926 г.“. Един истински огнище на духовността. Десетте години в него кипи бурен духовен живот.

Този огън топли и обогатява не само жителите на кт. „Иван Вазов“, но доста негови инициативи влизат в културния календар за хора на България. Изриче на този огън достигат до дораз и чрез страници на „Съвременно читалище“.

Вече години публицистична и висока брой остави у мене задоволство, защото там откривам ценна информация за културни събития и особено – за писатели, чиято отсъствие от произведенията намирам често по страниците на вестника.

От сърце пожелавам творческо дълголетие на вестника на вестника, за да укрепват въртата ни, как духовността на българския няма да загине.

ПОХВАЛНО СЛОВО
ЗА БЯЛА ПТИЦА

Банко П. БАНКОВ

Входните на прочитания си без надежда за скоростен смислен край българският прекар много писатели осиротели. Не става дума за галеници на предания режим, за които писателският статут беше ясна, осигуряваща житейска благост, срещу профинируван слушател сред писаното слово. А за онези талантливите творци, които в съответствие с истинска вътрешна потребност и „божия поддръжка“ безкористно изпълняваха дълга си задължение на националната духовност. Днес точно те гледат проговоре на преданията галеници „излязи“ доверено на читателя към съвременните български писатели. Възвоят за нравственост при липса на литературна територия за излиза в тежките и персонифициран, недостига на средства за издаване на нови книги, на нормални възможности за конвоялност на писателите и съответно – на западните на писателски труд.

В това трудно време българското читалище се оказва едно от малкото огнища, които разпространяват безкористно и с любов българското писателско слово. Чрез живи срещи между писатели и публиката читалищата отиват отново прозорците на доверие между тях. Достойна роля в тази възрожденска мисия играе софийското читалище „Д-р Петър Берон – 1926 г.“. Литературна гостоприемница към него, ръководена от посетата Надежда Захариева и неговият печатен орган „Съвременно читалище“. Петдесетият брой на този бяла птица, разнася българско слово, е повод да споменим с благодарност съществува и безкористен колектив, спонсорства вестника: секретари на читалището Светлана Славеева, главен редактор д-р Елена Алексиева, художника Космидина Лявова, фотографите Виктор Велеков,

роля. Всеки писател, стоплен от духовното огнище там, е успели искрена любов на тези колеги към българското слово, към хората и мислите му. Първият е най-голям сред привличащите усилия на огнищата и неосомнени сътрудници на вестника и читалището. Четирите пъти имаше възможност да посетя през отворения от вестника прозорци към благосклонна атмосфера и казаното искрено си „благодаря“ на днешните възрожденци, спонсори вестника. Нена „Съвременно читалище“ продължи да развива както бела птица семената на духовност, културни ценности и новостна в нашето витропито време.

КРАСИВ ЛИТЕРАТУРЕН ОАЗИС

Здравка ЕВТИМОВА

Издаването „Съвременно читалище“ на НЧ „Петър Берон – 1926 г.“ е красив литературен оазис, защото в него живеят духа на чистото българско слово, който е оценявал в България извън всяка историческа привратност. Най-ценното на тази публикация е високият художествен вкус и мащабното артистично устремство на хората, които я създават, правят и модифицират, преправят страниците ѝ и в същевременно културна и артистична сила. Надежда Захариева, Светлана Славеева, Елена Алексиева – те са Свещата троица в този български дом на знанието и красота.

Културен афиш
октомври

1 октомври 2012

Фотоприказка по повод 100-годишния юбилей на българската война
Българските на читалището

2 октомври 2012

Концерт на хит „Християн Морфов“ по повод 1 октомври – ден на възрастените хора
Начало 18.00 часа Салон на българските композитори

6 октомври 2012

Участие на ученици от класа по поезия и драматургия с преподавател Румяна Колева в концерт „Византийска музикария от 60-те“
Начало 17.00 часа Естрада при Борисовата градина

10 октомври 2012

ЛИТЕРАТУРНА ГОСТОПРИЕМНИЦА
представя творчеството на писателя Димитър Стоянов
Начало 18.00 часа Матей саване

16 октомври 2012

Концерт на рецитации от класа по поезия и драматургия с преподавател Ангелина Калчева
Начало 18.30 часа Присетна зала

24 октомври 2012

ЛИТЕРАТУРНА ГОСТОПРИЕМНИЦА
представя „ГОР-ВЪЗВЪТ ВОС НА ЖИВОТА“ (роман) от Надежда Захариева
Начало 18.00 часа Присетна зала

31 октомври 2012

УРОК ПО РОДОПЕВЕНО
по повод 1 ноември – Ден на народните будители
Начало 14.00 часа Присетна зала

Редактор
Читалище

Секретар на НЧ „Д-р ПЕТЪР БЕРОН – 1926 г.“
Светлана ЗАХАРИЕВА
Главен редактор: д-р Елена АЛЕКСИЕВА
Художник: Космидина ЛЯВОВА
Фотографи: Виктор ВЕЛЕКОВ
Адрес: София 1408, бул. „Варшавска“ 108;
тел. 982 25 71
Вестникът се разпространява безплатно